

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти

Центральноукраїнський національний технічний університет

Миколаївський національний аграрний університет

Громадська організація «Об'єднання педагогів і науковців України»

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИНАМІКИ

Матеріали

VIII Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції молодих учених та студентів
(м. Умань, 18 листопада 2021 р.)

Умань

2021

УДК 338.24.021.8(06)

С91

Головний редактор

Слатвінський М. А., кандидат економічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Редакційна колегія:

Корнієнко Т. О. – в. о. завідувача кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Чвертко Л. А. – заступник директора з наукової роботи ННІ економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бержанір І. А., канд. економ. наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Вінницька О. А., доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мельничук Ю. М., доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку вченою радою

*Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 16 листопада 2021р.)*

Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки : матеріали
С91 VIII Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. молодих учених та студентів (м. Умань, 18 листоп. 2021 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Навч.-наук. ін-т економіки та бізнес-освіти [та ін.] ; [голов. ред. Слатвінський М. А. ; редкол.: Корнієнко Т. О., Чвертко Л. А., Бержанір І. А. [та ін.]. – Умань : Візаві, 2021. – 752 с.

Збірник містить наукові тези VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих учених та студентів «Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки», яка відбулася 18 листопада 2021 р. на базі Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Матеріали відображають результати досліджень учених, викладачів, аспірантів та студентів з актуальних проблем розвитку національної економіки.

УДК 338.24.021.8(06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2021

З М І С Т

СЕКЦІЯ 1. МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Бержанір А. Л. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ І СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	17
Бідна Т. О. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ МОЛОДІ.....	21
Будякова О. Ю. НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ.....	26
Булавка Ю. ЕКОНОМІЧНА ПРИРОДА КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	29
Васьків М. Б. СТАТИСТИКА ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ.....	32
Волошенюк Л. А. ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ СТАНОМ НА 2021 РІК.....	35
Гріщенко Д. В. ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ІНВЕСТИЦІЙ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ.....	38
Гришич І. О. ВПЛИВ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ НА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ.....	41
Грозян О. О. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ПІДТРИМКИ СТАРТАПІВ В УКРАЇНІ.....	45
Данильченко І. В. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	48
Єременко М. В. ВИКОНАВЧА ВЛАДА ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ...	52
Квасній Л. Г., Бала О. Є. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ.....	56
Ковальчук Н. І. МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВНИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ (ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ).....	59
Козійчук Б. Р. ПЕРСПЕКТИВИ ВІДСОТКОВОЇ ФІЛАНТРОПІЇ В УКРАЇНІ.....	62
Копотієнко Т. Ю., Левченко Ю. А. АНАЛІЗ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ДЕРЖАВИ.....	67

Лобик О. О.	
УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	72
Макурін А. А.	
РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ.....	75
Поторась О. В., Білан А. Ю.	
СТАН СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	77
Рубайко Є. А.	
АНАЛІЗ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ТА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	79
Шайтан В. О.	
ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ЗЕРНА.....	84
Шевчук В. А.	
ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	88
Шепетюк С. Є.	
РИНОК ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ.....	91

СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ТРЕНДИ У РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ, СТРАХУВАННЯ ТА БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

Барабаш О. С.	
ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	94
Батова Я. В.	
ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	97
Блізнякова В. О.	
ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГУ В УКРАЇНІ.....	108
Вінницька О. А., Голенко В. М.	
ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....	105
Волошина Д. О.	
СТРАХУВАННЯ МАЙНА У СИСТЕМІ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....	108
Гаврилюк Д. П.	
ФОРМИ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ ТА ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ...	111
Грищенко М. В.	
ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ...	114
Грищенко О. О.	
КОНТРОЛЬНІ ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ СЛУЖБИ.....	116
Губарик О. М., Геркіял Н.	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.....	119
Гук О. К.	
АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ТА ДИНАМІКИ АКТИВІВ І ПАСИВІВ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ.....	122

ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Вінницька О. А., к. е. н., доцент,
Голенко В. М., здобувач вищої освіти,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Важливою метою бюджетної політики держави є створення умов для економічної стабільності та сталого довгострокового зростання, зменшення міжрегіональних дисбалансів. Серед основних інструментів досягнення цих цілей – доходи та видатки місцевих бюджетів. Підґрунтям фінансової бази органів місцевого самоврядування є доходи місцевих бюджетів, які втілюють економічну самостійність місцевих органів влади, сприяють розвитку місцевої інфраструктури.

Європейська хартія місцевого самоврядування, підписана та ратифікована Україною, зазначає, що органи місцевого самоврядування мають право та можливість регулювати та керувати значною часткою державних справ, що належать до їхньої компетенції, в інтересах місцевого населення. Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що фінансовою основою місцевого самоврядування є доходи місцевих бюджетів [1].

Необхідний процес зміцнення дохідної частини місцевих бюджетів шляхом збільшення власних та частини закріплених за ними податків, зборів і платежів, встановлення стабільних і довгострокових відрахувань від загальнодержавних податків і зборів, що забезпечить спроможність місцевого самоврядування, ефективно функціонувати та виконувати свої повноваження [2].

Правовою основою формування дохідної частини місцевих бюджетів України вважаються:

- нормативно-законодавче регулювання формування фінансових потоків бюджетів місцевого рівня;
- повноваження органів управління у сфері формування відповідних бюджетів;
- основні підходи до фіскального регулювання місцевих бюджетів на етапах: процес розгляду, затвердження та виконання бюджетів.

Дотримання правових норм і фінансової дисципліни у цій сфері означає своєчасне та повне виконання всіма суб'єктами бюджетних правовідносин майнових, насамперед грошових зобов'язань [3, с. 351].

При формуванні доходів місцевих бюджетів у світовій практиці перевага надається двом альтернативним принципам. Це, зокрема, принцип бюджетної еквівалентності, який містить ідею справедливості оподаткування по відношенню до громадян, підприємств та жителів регіонів у цілому. Відповідно до цього принципу, доходи місцевих бюджетів мають відповідати податковому навантаженню на жителів регіонів, а отже, можливості для них отримувати суспільні блага та послуги за рахунок місцевих бюджетів мають зростати із збільшенням податків у певну територію. Другий принцип базується на розумінні громадянської солідарності, а також на ряді економічних аргументів відповідно, на які держава намагатиметься вирівняти фінансові можливості регіонів [4, с. 11].

Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що доходи місцевих бюджетів формуються за рахунок власних джерел, визначених законом та закріплених у встановленому порядку, загальнодержавних податків, зборів та інших обов'язкових платежів. Тобто в дохідній частині місцевого бюджету окремо виділяються доходи, необхідні для виконання власних повноважень, та доходи, необхідні для забезпечення реалізації делегованих повноважень органів влади [1].

Склад доходів місцевих бюджетів визначається Бюджетним кодексом України (статті 64, 66, 69 Кодексу) та законом про Державний бюджет України. Доходи місцевого бюджету відносять до загального або спеціального фонду. У складі доходів спеціального фонду виділяється дохід бюджету розвитку. Кошти державного бюджету, що перераховуються у вигляді дотацій та субвенцій, затверджуються законом про Державний бюджет для кожного відповідного місцевого бюджету.

Враховуючи викладене, найпоширенішим класифікаційним критерієм, який визнається всіма вченими при дослідженні доходів місцевих бюджетів, є

поділ доходів за способом формування на власні та закріплені. Проте протягом тривалого часу висновки вчених щодо змісту та призначення цих видів доходів суттєво розходяться [5].

Виділення власних доходів місцевого самоврядування як окремого джерела формування бюджетного потенціалу відбулося з прийняттям Європейської хартії місцевого самоврядування, в якій зазначено, що місцеві органи влади мають право в рамках національної економічної політики відповідні фінансові ресурси, якими вони можуть вільно розпоряджатися в межах своїх повноважень.

Досліджуючи власні доходи, А. П. Кириленко стверджує, що їх формування відбувається в результаті дій і рішень органів місцевого самоврядування [6, с. 36]. У той же час В.І. Кравченко, А.В. Лучко визначають територіальну локалізацію власних джерел наповнення бюджету, тобто ці надходження збираються на території, на яку поширюється юрисдикція відповідної місцевої ради. Власні доходи відносять виключно до місцевих бюджетів, незалежність органів місцевого самоврядування у використанні цих доходів не обмежується органами влади.

На основі узагальнення думок науковців можна стверджувати, що головною ознакою власних доходів є їх безпосереднє підпорядкування місцевому владі.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Із змінами і доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.10.2021).

2. Вінницька О. А., Чвертко Л. А., Корнієнко Т. О. Стратегические направления совершенствования процесса формирования доходов местных бюджетов. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 4(2). С. 45–48.

3. Дмитровська В. С. Теоретичні засади формування доходів місцевих бюджетів. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер.: Економічні науки*, 2013. Т.№ 1. С. 349-353.

4. Бондарук Т. Г. Економіко-статистичний аналіз формування доходів місцевих бюджетів. *Статистика*, 2013. № 4. С.7–15.

5. Вінницька О. А., Чвортко Л. А., Корнієнко Т. О. Міжбюджетні трансферти як інструмент бюджетного регулювання. *Економіка. Фінанси. Право*, 2018. № 10. С. 31–34.

6. Кириленко О. П. Місцеві фінанси : навч. посіб. Тернопіль : Астон, 2004. 140 с.

СТРАХУВАННЯ МАЙНА У СИСТЕМІ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Волошина Д. О., *магістрантка*
Науковий керівник: к. е. н. Козій Н. С.,
Університет державної фіскальної служби України

Страховання майна – це комплексна галузь, в якій за численними ознаками класифікації виділяють різні види. Види майнового страхування різняться за страхувальниками. Серед видів майнового страхування для юридичних осіб вирізняють страхування майна на випадок вогню, стихійного лиха та крадіжки, страхування майна сільськогосподарських підприємств та страхування технічних ризиків. Як свідчить аналіз вітчизняної та зарубіжної страхової практики, найпоширенішим видом є страхування майна промислових підприємств від вогню. Серед видів майнового страхування для фізичних осіб виділяють страхування будівель, страхування тварин, страхування домашнього майна.

Послуги зі страхування майна є важливою складовою фінансових послуг. Предметом майнового страхування є майнові інтереси суб'єктів господарювання та фізичних осіб щодо забезпечення його збереження та мінімізацією збитків у результаті його втрати чи пошкодження. Об'єктом майнового страхування виступають ризики, які приймаються на страхування. Серед ризиків майнового страхування слід виділити природні ризики; технічні ризики; ризики, пов'язані з людським чинником, та ризики, пов'язані з економічною діяльністю.

При страхуванні майна страхова сума не може перевищувати його дійсної вартості на момент укладання договору. Під дійсною вартістю майна найчастіше